

af, hvad der her er udrettet folkeretlig set; men det maa da ogsaa være tilladt at minde lidt om Reversen af Medaillen. Naar vi skal se, hvorledes Folkeretten i Øjeblikket er stillet i den civiliserede Verden, tror jeg neppe, at nogen objektiv, uhildet Vurderer vil benægte, at Folkerettens Autoritet er mindre nu, og at den folkeretlige Forvirring er større nu, end den var før Krigen i 1914.

Før ca. 25 Aar siden udsendte en russisk Zar et Budskab til den civiliserede Verden, et højt klingende Budskab, fremsættende Haabet om, at Krig for Fremtiden skulde være forbi i den civiliserede Verden, og indeholdende forskellige Forslag til Virkeliggørelse af dette Haab. Den første Haager-Konference resulterede i folkeretlige Landvindinger, ikke uden Værdi, men af ganske sekundær Betydning i Forhold til de Maal, som Zaren havde peget paa i sit Budskab. Nogle faa Aar efter, at dette Budskab var udsendt, hvirvlede det russiske Kejserrige Titusinder af Mænd i Døden for at tilintetgøre Japans Magtstilling i Østen. Nogle faa Aar efter denne Krig indkaldtes paa ny til en Haager-Konference, og denne anden Konference resulterede i en Række internationale Overenskomster, bl. a. Overenskomster, der oprettede den permanente Voldgiftsdomstol i Haag, Overenskomster om, at Magterne altid vilde bestræbe sig for at underkaste deres Stridigheder Mægling eller Voldgift, før de skred til militære Forholdsregler, dernæst hele Kæden af Overenskomster om, hvorledes Staterne skulde forholde sig i Tilfælde af Krig, Overenskomster om neutrales og krigsførendes Rettigheder og Pligter til Lands og til Vands, Overenskomster om Bombardement fra Skibe af aabne Byer, Overenskomster om Mineudlægning i Havet, Overenskomster om Handelsskibes Omdannelse til Krigsskibe, Overenskomster om Hospitalskibe, Overenskomster om Opbringelse og Priseret, Overenskomster om de krigsførendes Adfærd under Krig og endelig Deklarationer om Bombardement fra Luften.

Man kan roligt sige, at samtlige disse Overenskomster er blevet fuldstændig sønderrevet og knust i den Krig, der har varet fra 1914 til 1918. De er saa sønderrevne, at der endnu i Øjeblikket, 6 Aar efter Fredens Afslutning, overhovedet ikke findes Klarhed over, hvorledes disse Forhold i Virkeligheden bør være og skal ordnes i Fremtiden. Jeg behøver blot at minde om den lille Ting, at der i Overenskomsterne om de neutrales Rettigheder og

Pligter under Landkrig og Søkrig er en Slutningsbestemmelse, som siger, at Overenskomsterne er kun gældende mellem de kontraherende Parter og kun, for saa vidt samtlige de krigsførende har tiltraadt Konventionen. Nu var Forholdet f. Eks. det, at Overenskomsten om neutrales Rettigheder og Pligter til Søs havde England ikke tiltraadt, men England var krigsførende, altsaa for saa vidt gjaldt Overenskomsten ikke en Gang mellem de kontraherende Parter; og siden den Tid er der jo kommet en hel Del nye Stater til i Europa, som overhovedet ikke har kunnet tiltræde disse Overenskomster. Hvorledes skal saa denne Bestemmelse forstås? Nej, alle disse Traktater er blevet sønderrevet i Krigen.

Det er ogsaa bemærkelsesværdigt, at umiddelbart efter, at disse Haager-Konventioner var sluttet, saa vi den ene storpolitiske Aktion efter den anden, som paa det groveste krænkede disse Overenskomster og deres Forudsætninger. Det var i 1908—09, den daværende østrigske Udenrigsminister, Fyrst Aehrenthal, uden at søge Mægling eller Voldgift annekterede Bosnien og Herzegovina. Det var kun nogle faa Aar efter, vi fik Balkankrigene, og der var heller ingen der, der søgte til Voldgiftsdomstolene eller til Mægling, før man erklærede Krigen. Derefter fik vi Verdenskrigen og Tysklands Sønderrivning af den belgiske Neutralitetsgarantitraktat, og efter Krigen har vi set, hvorledes Folkeforbundets Principper og Forudsætninger ved den ene og den anden Lejlighed er blevet tilsidesat. Vi har set, at samtidig med, at der i Locarno sluttes Voldgiftsoverenskomster, ligger flere af de Magter, som sluttede disse Overenskomster, i Krig, Frankrig i en blodig og farlig Krig om sit Hegemoni i Nordafrika og i Krig i Syrien, England i skarpe Vanskeligheder med Tyrkiet om Mesopotamien, om Irak-Området om Mosul.

Alt dette tyder paa, at man skal være varsom med at paastaa, at det, at der sluttes saadanne Overenskomster, er et Udtryk for den moralske Afrustnings Frem-march. Jeg skal i saa Henseende tillade mig at minde om, hvorledes den czeko-slovakiske Udenrigsminister, Dr. Benes, da han den 25. Oktober redegjorde for Locarno-Overenskomsterne i den czekiske parlamentariske Kommission, vurderede disse Locarno-Overenskomster. Han siger: „Locarno-Overenskomsterne kan faa en enorm Betydning, det vil væsentlig afhænge af, hvad Politikerne gør ud af dem, og af den Aand, som Politikerne vil indføre i Teksterne“. Men det er jo noget ganske andet end at paa-